
EDITORIAL

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

možná jste překvapeni, že mimo půlroční periodicitu časopisu ProInflow se najednou objevuje nové vydání. To bezesporu lze z několika příčin označit za speciální. Jedním z důvodů je právě vydání mimo obvyklý interval a vlastně navíc, protože dvě čísla již v tomto roce byla zveřejněna. Protože se k Vám nedostává obvyklé číslo, můžete postrádat některé rubriky jako recenze knihy, překlad zahraničního článku či medailonek známé osobnosti, což je dalším aspektem speciálnosti, stejně jako tematické zaměření přednesených článků, které je velmi široké. V podstatě se nedá hovořit ani o jádrovém tématu, protože ta jsou vlastně čtyři – marketing, management a inovace v knihovnách a projekty v oblasti knihovnictví. Přestože je jasná a blízká souvislost mezi těmito oblastmi, každá z nich je sama o sobě široká, proto toto číslo je jakousi ochutnávkou, která by měla vzbudit další zájem, kreativitu a vlastní iniciativu čtenářů, pro které představují témata tohoto čísla ProInflow denní chleba.

Co je tedy společné článkům v tomto čísle? Proč byly zařazeny a vydány společně? Proč jste se nedočkali výzvy spolupodílet se i na tomto čísle? A proč vlastně chybí některé rubriky, které jsou součástí běžného čísla? Odpověď na všechny tyto otázky je jediná: každý ze zařazených článků vychází z příspěvku předneseného na konferenci Informační mediátor 2011: Marketing, management a inovace pro knihovny. Ta se konala 17. února 2011 na půdě Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, pořádající organizací byl projekt PARTSIP (Partnerská síť informačních profesionálů). Tři základní témata konference, která definoval již její název, byla doplněna představením nových a zajímavých projektů v oblasti knihovnictví v České republice. Všichni přednášející dostali prostor svůj příspěvek přetvořit do písemné podoby a publikovat v tomto čísle časopisu ProInflow jako recenzované či nerecenzované články. Ne všichni této možnosti využili, někteří se z různých důvodů rozhodli své texty publikovat v jiných periodikách nebo vůbec, přesto Vám nyní můžeme nabídnout šest recenzovaných a čtyři nerecenzované články.

V recenzované části lze najít různorodá témata, všimnout si můžete zaměření na digitální knihovny, nová prostředí pro vzdělávání a změny služeb knihoven pro přiblížení potřebám jejich uživatelů, každé z nich je spojeno se dvěma články. Digitální knihovny představují téma, které je stále aktuální od spojení služeb knihoven a informačních a komunikačních technologií. Jejich tvůrci usilují buď o univerzálnost nebo o specifické oborové zaměření, díky kterému lze nabídnout funkce využitelné pro odborníky v této oblasti. Právě druhý uvedený přístup je společný oběma článkům o digitálních knihovnách. Zatímco ale článek Miroslava Bartoška DML-CZ: Česká digitální matematická knihovna v roce 2011 se do hloubky věnuje především obsahové náplni této knihovny a její tvorbě, Geografická bibliografie ČR online je spoluautorkami Věrou Eliášovou a Evou Novotnou stručně popsána z více pohledů, kdy mimo obsah samotný jsou zmíněny i funkce a standardy, které se zde dostávají ke slovu. I tradiční fyzické knihovny v současnosti ve své činnosti musí zohledňovat digitální služby. Adam Hazdra v článku Uživatel v centru knihovních služeb se věnuje spíše inovaci stávajícího přístupu, kdy rozvíjí téma designu služeb se zaměřením na knihovny. Proti tomu Adam Zbiejczuk se v článku Facebook: jednodušší než se zdá zaměřil na jednu z nových a populárních služeb současnosti a možnosti jejího využití knihovnami, zejména jako marketingového nástroje. Poslední dva články se věnují vzdělávání s využitím nových typů elektronických služeb. Článek Wiki projekty v českém medicínském vzdělávání, jehož autory jsou Čestmír Štuka, Martin Vejražka, Petr Kajzar a Stanislav Štípek, umožňuje pohled na nový přístup ke studijním oporám s využitím wiki technologie. Na základě příkladu Wikiskript se autoři zamýšlí nad tím, v čem jsou rozdíly mezi rostoucími a statickými wiki projekty a zda lze pozorované aspekty zobecňovat. Náročnější pomůckou pro vzdělávání než skripta jsou simulace, které může usnadnit využití 3D virtuálního vzdělávacího prostředí. Toto téma rozvíjí poslední recenzovaný článek Vzdělávání v 3D virtuálním vzdělávacím prostředí, jehož autorem je Tomáš Bouda.

Nerecenzované články zahrnují představení dvou projektů v oblasti knihovnictví a dva texty, které lze označit jako zamyšlení nad aktuálními tématy, nad kterými se knihovny a knihovníci pozastavují. Marketingu už se nebojí dle názvu svého článku Olga Bernátová a obavy, které ji dříve napadaly, a důvody, proč ji již neděsí, rozvíjí ve svém článku. O něco méně optimisticky vyznívá článek Martina Krčála Knihovny a vydavatelé : válka nebo spolupráce? Všimá si zejména problémů ve vztahu mezi knihovnami a vydavateli spojenými s aktuální podobou českého autorského zákona. Poukazuje na několik možností, jak pokračovat ve spolupráci a ne válce a upozorňuje, že spolupráce i válka budou něco stát. Závěr patří dvěma ukázkám projektů, které mohou inspirovat knihovny v jejich činnosti. Roztočte

pípy od Kateřiny Kamrádkové popisuje různé činnosti knihovny spojené s výstavou, kampaní a projektem knihovny, přičemž důraz je především na marketingovou složku těchto aktivit. V článku Kurz práce s informacemi: jak to bylo a co bude dál? Dagmar Chytková představuje výsledky evaluace stejnojmenného e-learningového kurzu, který byl nabízen studentům Masarykovy univerzity v roce 2010.

Články, které v tomto čísle ProInflow najdete, Vám mohou posloužit nejen pokud řešíte oblasti marketingu, managementu a inovací v knihovnách, ale i jako inspirace a ukázka šířky našeho oboru. A přestože lze navazovat na poměrně dlouhou tradici knihoven, je stále co měnit a co vymýšlet. I knihovny se dostávají do pozice, kdy stagnace může znamenat ztrátu důvodu existence, proto je v jejich zájmu tvořit. Aby kreativní snahy byly podpořeny, projekt PARTSIP i články vzniklé díky jeho konferenci se snaží provokovat k tvůrčí činnosti, vývoji a zlepšování.

Věřím, že i Vás zde uvedené články budou inspirovat a přinesou Vám mnoho příjemných a tvůrčích chvil.

Pavla Kovářová